

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Військово-юридичний інститут
Кафедра загальновійськових дисциплін

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Історія війн та воєнного мистецтва»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Затверджено на засіданні
Вченої ради,
протокол № 13 від 27 червня 2024 р.

Ректор

Анатолій Гетьман

Харків 2024

Програма навчальної дисципліни «Історія війн та воєнного мистецтва» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність» Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 29 с.

Розробник:

Корольов Станіслав Сергійович, кандидат історичних наук, доцент,
начальник кафедри загальновійськових дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 12 від 24 червня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 11 від 13 червня 2023 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 11 від 11 червня 2024 р.)

Начальник кафедри – Корольов Станіслав Сергійович, кандидат історичних наук, доцент

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	9
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	11
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	11
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	11
4.3. Освітні технології та методи навчання.....	12
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	12
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	17
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	22
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	26
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни.....	29

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – підготувати військовослужбовців, які мають достатній рівень розуміння форм і способів застосування військ у визначних битвах, війнах та збройних конфліктах, ролі людини і техніки у розвитку способів збройної боротьби; надати знання про історію українського війська, його становлення, еволюцію способів і форм ведення бойових дій, основні етапи та тенденції розвитку воєнного мистецтва, боротьбу українського війська за свободу і незалежність Батьківщини та особливості воєнного мистецтва захисників України, як основи формування морально-бойових і військово-професійних якостей офіцерського складу Збройних Сил України.

Завдання – за результатами вивчення навчальної дисципліни курсанти повинні *знати*:

найбільш важливі війни та воєнні конфлікти в історичній ретроспективі;
характерні риси та особливості розвитку воєнного мистецтва у війнах минулого;

взаємозалежність тактики дій від розвитку озброєння та військової техніки;

перспективні напрями розвитку збройної боротьби сучасності;
основні історичні етапи боротьби українського війська за свободу і незалежність Батьківщини;

вміти:

визначати характерні риси збройних протиборств сучасності;
приймати виважені рішення, прогнозуючи можливий розвиток ходу бойових дій;

проводити ретроспективний аналіз, узагальнювати та формулювати висновки при прийнятті рішень та постановці завдань.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: обов'язкова.

1.3. Пререквізити: «Історія держави і права України», «Філософія», «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)», «Інженерна підготовка», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка».

1.4. Кореквізити: «Основи військового лідерства», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка».

1.5. Постреквізити: «Основи військового управління (у тому числі за процедурами Troop Leading Process)», «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право», «Загальна тактика», «Лідерство у військовій сфері», «Міжнародне гуманітарне право», «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка».

1.6. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК 1. Здатність здійснювати аналіз науково-теоретичних і методологічних основ різноманітних концепцій війни та армії.

ПК 2. Здатність аналізувати стан і тенденції воєнно-політичної обстановки, оборонної могутності держави, боєздатності збройних сил, рівень їхньої готовності та здатності до запобігання сучасним загрозам і викликам національній безпеці у воєнній сфері.

ПК 3. Здатність досліджувати процеси сучасних воєн і збройних конфліктів, причини їх виникнення; стан і тенденції розвитку збройних сил і військової справи, їх вплив на забезпечення національної безпеки у воєнній сфері.

ПК 4. Здатність прогнозувати можливість виникнення воєн і збройних конфліктів, їх соціальний характер та види, тенденції розвитку, ходу та завершення.

ПК 5. Здатність до вивчення та розуміння закономірностей історичного процесу становлення української держави та її збройних сил.

ПК 6. Здатність до набуття навичок та умінь щодо розрізнення способів і форм ведення бойових дій у найбільш відомих війнах минулого.

ПК 7. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у найдавніших державах Європи та Азії, Стародавніх Греції та Римі, Київській Русі.

ПК 8. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у середньовічних країнах та державах Нового часу.

ПК 9. Здатність до виявлення принципів відмінності формування та організації збройних сил у державах різних суспільно-економічних формацій.

ПК 10. Здатність до творчого використання історичного і бойового досвіду.

ПК 11. Здатність до застосовування воєнних надбань сучасних збройних сил світу та України в освоєнні тактичних дисциплін, удосконалення їх організаційної структури.

ПК 12. Здатність до користування воєнно-історичною і мемуарною літературою, картами та схемами.

ПК 13. Здатність приймати та обґрунтовувати рішення щодо реалізації своїх прав та обов'язків.

ПК 14. Здатність виконувати вимоги керівних документів, використовувати знання законодавчої бази, нормативно-правових документів.

ПК 15. Здатність організувати підлеглих на виконання поставлених завдань щодо досягнення їх повного виконання.

ПК 16. Здатність здійснювати процес мотивації та стимулювання підлеглих на виконання рішень, наказів та розпоряджень.

ПК 17. Здатність здійснювати процес контролю виконання рішень, наказів, розпоряджень.

ПК 18. Здатність проводити аналіз відповідного військового підрозділу як одного з елементів складної соціально-технічної системи.

ПК 19. Здатність своєчасно пропонувати та впроваджувати відповідні зміни до структури військового підрозділу.

ПК 20. Здатність самостійно аналізувати інформацію щодо прийняття управлінського рішення при виконанні різних завдань.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Здійснювати аналіз науково-теоретичних і методологічних основ різноманітних концепцій війни та армії.

РН НД 1.2. Аналізувати стан і тенденції воєнно-політичної обстановки, оборонної могутності держави, боєздатності збройних сил, рівень їхньої готовності та здатності до запобігання сучасним загрозам і викликам національній безпеці у воєнній сфері.

РН НД 1.3. Досліджувати основні процеси сучасних воєн і збройних конфліктів.

РН НД 1.4. Встановлювати причини виникнення воєнних конфліктів, стан і тенденції розвитку збройних сил та військової справи.

РН НД 1.5. Досліджувати вплив воєнної політики держави на забезпечення національної безпеки.

РН НД 2.1. Встановлювати соціальний характер та види воєнних конфліктів, тенденції розвитку, ходу та завершення.

РН НД 2.2. Здобувати навички та уміння щодо розрізнення способів і форм ведення бойових дій у найбільш відомих війнах минулого.

РН НД 2.3. Приймати та обґрунтовувати рішення щодо реалізації своїх прав та обов'язків.

РН НД 2.4. Вивчати та розуміти закономірності історичного процесу становлення української держави та її збройних сил.

РН НД 2.5. Виявляти принципи відмінності формування та організації збройних сил у державах різних суспільно-економічних формацій.

РН НД 3.1. Використовувати творчість історичного і бойового досвіду.

РН НД 3.2. Вміти користуватися воєнно-історичною і мемуарною літературою, картами та схемами.

РН НД 3.3. Виконувати вимоги керівних документів, використовувати знання законодавчої бази, нормативно-правових актів.

РН НД 3.4. Організовувати підлеглих на виконання поставлених завдань щодо досягнення їх повного виконання.

РН НД 3.5. Здійснювати процес мотивації та стимулювання підлеглих на виконання рішень, наказів та розпоряджень.

РН НД 3.6. Здійснювати процес контролю виконання рішень, наказів, розпоряджень.

РН НД 4.1. Застосовувати воєнні надбання сучасних збройних сил світу та України в освоєнні тактичних дисциплін, пропонувати удосконалення їх організаційної структури.

РН НД 4.2. Визначати основні етапи розвитку воєнного мистецтва після Першої світової війни та Другої світової війни на території сучасної України.

РН НД 4.3. Визначати вплив новітніх технологій та появи нових родів військ на розвиток воєнного мистецтва у російсько-українській війні.

РН НД 4.4. Пропонувати та впроваджувати своєчасно відповідні зміни до структури військового підрозділу.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни та результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Введення у військову думку і військову історію. Розвиток воєнного мистецтва у війнах від Античності до Другої світової війни включно.

Модуль 2. Розвиток воєнного мистецтва у війнах і збройних конфліктах другої половини ХХ-початку ХХІ століття.

Модуль 3. Воєнне мистецтво та характерні риси війн початку ХХІ століття.

Модуль 4. Становлення і розвиток Збройних Сил України.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 1,0 Кількість модулів: 4 Загальна кількість годин: 30 Тижневих годин: аудиторних – 2; самостійної роботи курсанта – 1-2	Рівень освіти – перший (бакалаврський) Галузь знань – 26 «Цивільна безпека» Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність» Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»	Модуль 1 Лекції: 4 Групові заняття: 2 Самостійна робота: 1 Модуль 2 Лекції: 4 Самостійна робота: 2 Модуль 3 Лекції: 2 Групові заняття: 2 Самостійна робота: 1 Модуль 4 Групові заняття: 6 Самостійна робота: 4 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік – 2 год.)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Введення у військову думку і військову історію. Розвиток воєнного мистецтва у війнах від Античності до Другої світової війни включно

Вплив історії на еволюцію військового мистецтва. Історія воєнного мистецтва в системі воєнно-наукових знань. Розуміння історичних причин, що зумовили критичні зміни. Вплив історії на еволюцію військового мистецтва. Види збройних протистоянь та їх характерні риси.

Війни та воєнне мистецтво Античності та Середньовіччя. Визначні битви часів Античності та Середньовіччя. Воєнне мистецтво часів Античності та Середньовіччя. Зброя і техніка часів Античності та Середньовіччя.

Воєнне мистецтво у двох світових війнах. Причини, основні битви та результати Першої світової війни (1914-1918 рр.). Причини, основні битви та

результати Другої світової війни (1939-1945 рр.). Зброя і техніка, що впливала на хід ведення бойових дій у двох світових війнах.

Модуль 2. Розвиток воєнного мистецтва у війнах і збройних конфліктах другої половини ХХ-початку ХХІ століття

Війни і збройні конфлікти 50-80 років ХХ століття. Причини, основні битви та наслідки війни в Кореї. Причини, основні битви та наслідки війни у В'єтнамі. Причини, основні битви (операції) та наслідки війни в Афганістані (1979-1989 рр.). Воєнне мистецтво у війнах і збройних конфліктах 50-80 років ХХ століття.

Війни і збройні конфлікти 90-х років ХХ століття. Причини, основні операції та наслідки війни в зоні Перської затоки (1990-1991 рр.). Причини, основні операції та наслідки війни в Югославії (1999 р.). Причини, основні операції та наслідки війн в Чечні (1994-1996 рр.), (1999-2000 рр.). Воєнне мистецтво у війнах і збройних конфліктах 90-х років ХХ століття. Особливості бойових дій в горах, пустелі, урбанізованій місцевості, на узбережжі.

Модуль 3. Воєнне мистецтво та характерні риси війн початку ХХІ століття

Боротьба з тероризмом на прикладі війн початку ХХІ століття. Причини, цілі та результати війни в Афганістані (2001-2022 рр.). Причини, цілі та результати війни в Іраку (2003-2011 рр.). Причини, хід і проміжні результати війни в Сирії (2011 р. – по т.ч.).

Причини, хід та результати війн на пострадянському просторі у ХХІ столітті. Причини, основні події та результат війни в Грузії 2008 р. Причини, основні події та результат вірмено-азербайджанського конфлікту (2020-2023 рр.). Досвід війни в Грузії та вірмено-азербайджанського конфлікту для України. Роль і значення високоточної зброї у сучасних війнах. Особливості застосування БПЛА у війнах сьогодення.

Модуль 4. Становлення і розвиток Збройних Сил України

Військова історія України часів Київської Русі та доби Козаччини. Воєнне мистецтво княжого війська періоду Київської Русі на прикладі

визначних боїв та походів. Воєнне мистецтво запорізьких козаків на прикладі визначних боїв. Озброєння, техніка та захисне спорядження українського війська періоду Середньовіччя.

Україна та українці у двох світових війнах. Україна та українці у Першій світовій війні. Україна та українці у Другій світовій війні. Українська повстанська армія: структура, озброєння і тактика дій. Історія миротворчої діяльності Збройних Сил України (з 1992 р. по т.ч.). З'єднання Збройних Сил України у складі міжнародних сил з підтримки миру в Косово – КФОР (вересень 1999-2022 рр.). Національний контингент Збройних Сил України в складі багатонаціональних сил в Іраку (серпень 2003 р. – грудень 2005 р.).

Причини, хід та воєнне мистецтво російсько-української війни (з 2014 р.). Причини початку антитерористичної операції на Сході України. Основні риси антитерористичної операції на Сході України (квітень 2014 – квітень 2018 рр.). Основні риси Операції об'єднаних сил (квітень 2018 – лютий 2022 рр.). Етапи активної фази російсько-української війни (з лютого 2022 рр.). Приклади героїчних дій сил оборони України. Допомога західних партнерів України в ході її протистояння з рф протягом активної фази війни.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.

Форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи.

Види навчальних занять: лекції, групові заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Самостійна робота – основний вид поза аудиторної роботи навчального характеру, що спрямована на засвоєння програмного матеріалу навчального курсу.

Зміст самостійної роботи курсанта над конкретною навчальною дисципліною визначається програмою, методичними матеріалами, завданнями

та настановами викладача. Самостійна робота курсанта забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених програмою навчальної дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи курсантів тощо.

Самостійна робота курсантів здійснюється у таких формах: доопрацювання матеріалів лекцій; робота в інформаційних мережах; здійснення аналізу історико-правових джерел; підготовка індивідуальних робіт; участь у конкурсах наукових праць, турнірах; самотестування; підготовка до колоквиумів та диференційованого заліку згідно з переліком питань, що розроблені кафедрою, та ін.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри загальновійськових дисциплін.

4.3. Освітні технології та методи навчання.

освітні технології: аудіовізуальні та інтерактивні технології;

методи навчання: дослідницький, евристичний, логічний, пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання, мозкові штурми, метод блочно-консультативного навчання, дискусія тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.

Формами контролю знань курсантів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *групових заняттях* із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних

завдань, участь у розробці кейсу тощо. У ході групового заняття курсант може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 1; 1,5; 2);

- контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки курсанта у вивченні поточного матеріалу.

Впродовж семестру курсанти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань курсантів з навчальної дисципліни є *диференційований залік*. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої курсант допускається до складання диференційованого заліку, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку курсант може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

*Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни
«Історія війн та воєнного мистецтва»
при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:*

Поточний контроль							Індивідуальна робота курсантів	Підсумковий контроль (диференційований залік)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2	Модуль № 3		Модуль № 4				
Групові заняття	Колоквіум	Колоквіум max 5	Групові заняття	Колоквіум	Групові заняття	Колоквіум	max 10	max 60	max 100
max 2	max 5		max 2	max 5	max 6	max 5			

Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на груповому занятті	Max 2	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	1,5	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.

Колоквіум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	2	Прогалини в знаннях, курсант слабо володіє матеріалом.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка індивідуальної роботи курсантів:		
Наукове повідомлення за вузькоспеціалізованою проблематикою	Max 10	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, офіційна статистика. Проведено соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу робота містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукове повідомлення ілюструється за допомогою презентації.
	8	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Крім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукове повідомлення ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, законодавство. В роботі наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить окремі авторські висновки.
	4	Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона

		виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
Підготовка тематичних презентацій	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором курсанта іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Підготовка та публікація наукових статей	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що ним вивчається. Стаття має науковий стиль викладу. Змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається. Максимальний бал виставляється за умови опублікування підготовленої статті видавництвом.
Підготовка та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.
Розробка схем, таблиць з тем навчальної дисципліни	3	Розроблено схему, таблицю, діаграму на основі комплексного аналізу та опанування літературних джерел з навчальної дисципліни, яку вивчає здобувач вищої освіти. Належна систематизація матеріалу дозволила ґрунтовно проаналізувати взаємозв'язки, відмінності тощо. Цей вид індивідуальної роботи бажано проілюструвати презентацією, що значно підвищує її ілюстративність. Робота виконана акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно.

Анотування наукових статей і монографій	Мах 4	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Курсант продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка курсанта щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.
	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Курсант не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела, виокремлювати головну думку. Зроблені висновки не в повній мірі відображають зміст анотованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.

Диференційований залік Зараховано	Мах 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі,

		достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
Не зараховано	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
3. Про проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991 р. № 1427-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>
4. Про Концепцію оборони та будівництва Збройних Сил України : Постанова Верховної Ради України від 11.10.1991 р. № 1659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1659-12#Text>

5. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 р. (I Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text
6. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 12.08.1949 р. (II Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text
7. Конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. (III Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
8. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. (IV Женевська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
9. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 р. URL: <https://treaties.un.org/pages/showdetails.aspx?objid=08000002800f3586>
10. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II) від 08.06.1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
11. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III) від 08.12.2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text
12. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
13. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2469-19#Text>
14. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>

15. Стратегія воєнної безпеки України : затв. Указом Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#n8>

Література

Основна література

1. Біла книга антитерористичної операції на сході України (2014-2016 р.р.) / під кер. І. Руснака. Київ : НУОУ, 2017. 345 с.
2. Ведення бойових дій в особливих умовах (історичні приклади) : навч. посіб. / П. Ткачук та ін. Львів : НАСВ, 2020. 237 с.
3. Воєнна історія України : конспект лекцій / укладачі: П. Є. Трофименко, А. М. Ліцман. Суми : Сумськ. держ. ун-т, 2022. 231 с.
4. Воєнне мистецтво в локальних війнах і збройних конфліктах 50 – 80-х років ХХ століття : навч. посіб. / І. Фурман та ін. Київ : Компринт, 2019. 145 с.
5. Воєнне мистецтво в локальних війнах і збройних конфліктах 90-х років ХХ – початку ХХІ століття : навч. посіб. / І. Фурман та ін. Київ : Компринт, 2019. 278 с.
6. Воєнно-історичний опис російсько-української війни (щомісячне видання з березня 2022 р.) / В. Залужний, Є. Мойсюк, С. Шаптала та ін. Київ : Міністерство оборони України, Апарат Головнокомандувача Збройних Сил України, Генеральний штаб Збройних Сил України та Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України, 2023.
7. Гордєєв А. А. Історія козацтва. Київ, 2017. 234 с.
8. Інформаційно-довідкові матеріали щодо досвіду застосування військових частин та підрозділів Збройних Сил України, залучених до проведення АТО у східних областях України (2014-2017 р.р.). Харків : ХНУПС. 211 с.
9. Кодекс поведінки учасників бойових дій. Женева; Січ, 2002. 27 с.

10. Корольов С. С., Левчук В. Д. Особливості історії становлення правових засад існування об'єктів критичної інфраструктури України в системі Міністерства оборони України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 11. С. 32–34.

11. Мир і війна між націями / Р. Арон ; пер. с франц. В. Шовкуна, З. Борисюк, Г. Филипчука. Київ : Юніверс, 2019. 688 с.

Додаткова література

1. Войнаровський І. А. Воєнне мистецтво рабовласницького суспільства. Харків, 2013. 234 с.

2. Гончаренко Л. А. Професіоналізм воїнів рабовласницької доби. Харків, 2015. 344 с.

3. Грушевський М. Про батька козацького Богдана Хмельницького. Дніпропетровськ; Січ, 1993. 563 с.

4. Мандрагеля В. Причини та характер воєн (збройних конфліктів): філософсько-соціологічний аналіз : монографія. Київ : ЄУ, 2003. 570 с.

5. Поле битви – Україна. Від «володарів степу» до «кіборгів». Воєнна історія України від давнини до сьогодення / Б. Черкас, О. Сокирко, А. Плахонін та ін. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 351 с.

6. Якимович Б. З. Українська військова та воєнна історія : зб. наук. пр. Ч. 1 : Події, постаті, символи / редкол.: П. Ткачук та ін. Львів : НАСВ, 2015. 231с.

7. Якимович Б. З. Українська військова та воєнна історія : зб. наук. пр. Ч. 2 : Нехай вічна буде слава ... / редкол.: П. Ткачук та ін. Львів : НАСВ, 2015. 216 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України.
URL: <https://www.mil.gov.ua/>.

2. Офіційний веб-портал Збройних Сил України.

URL: <https://www.zsu.gov.ua/>.

3. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.

4. Офіційний веб-портал Наукової бібліотеки НЮУ імені Ярослава Мудрого. URL: <https://library.nlu.edu.ua/>.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри загальновійськових дисциплін Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів 262 ПД «Історія війн та воєнного мистецтва». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=1160>

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПК 11. Здатність до застосування воєнних надбань сучасних збройних сил світу та України в освоєнні тактичних дисциплін, удосконалення їх організаційної структури. ПК 14. Здатність виконувати вимоги керівних документів, використовувати знання законодавчої бази, нормативно-правових документів.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПК 6. Здатність до набуття навичок та умінь щодо розрізнення способів і форм ведення бойових дій у найбільш відомих війнах минулого. ПК 7. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у найдавніших державах Європи та Азії, Стародавніх Греції та Римі, Київській Русі. ПК 8. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у середньовічних країнах та державах Нового часу. ПК 9. Здатність до виявлення принципів відмінності формування та організації збройних сил у державах різних суспільно-економічних формацій.
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПК 1. Здатність здійснювати аналіз науково-теоретичних і методологічних основ різноманітних концепцій війни та армії. ПК 2. Здатність аналізувати стан і тенденції воєнно-політичної обстановки, оборонної могутності держави, боєздатності збройних сил, рівень їхньої готовності та здатності до запобігання сучасним загрозам і викликам національній безпеці у воєнній сфері. ПК 3. Здатність досліджувати процеси сучасних воєн і збройних конфліктів, причини їх виникнення; стан і тенденції розвитку збройних сил і військової справи, їх вплив на забезпечення національної безпеки у воєнній сфері. ПК 12. Здатність до користування воєнно-історичною і мемуарною літературою, картами та схемами.
ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК 13. Здатність приймати та обґрунтовувати рішення щодо реалізації своїх прав та обов'язків. ПК 19. Здатність своєчасно пропонувати та впроваджувати відповідні зміни до структури

	військового підрозділу.
ЗК9. Здатність працювати в команді.	ПК 15. Здатність організовувати підлеглих на виконання поставлених завдань щодо досягнення їх повного виконання.
ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПК 5. Здатність до вивчення та розуміння закономірностей історичного процесу становлення української держави та її збройних сил.
ЗК 1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.	ПК 18. Здатність проводити аналіз відповідного військового підрозділу як одного з елементів складної соціально-технічної системи.
ЗК 1.2. Здатність до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.	ПК 20. Здатність самостійно аналізувати інформацію щодо прийняття управлінського рішення при виконанні різних завдань.
ЗК 1.3. Здатність бути лідером, стимулювати на досягнення спільної мети, брати на себе відповідальність.	ПК 16. Здатність здійснювати процес мотивації та стимулювання підлеглих на виконання рішень, наказів та розпоряджень. ПК 17. Здатність здійснювати процес контролю виконання рішень, наказів, розпоряджень.
ЗК 1.5. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.	ПК 4. Здатність прогнозувати можливість виникнення воєн і збройних конфліктів, їх соціальний характер та види, тенденції розвитку, ходу та завершення. ПК 10. Здатність до творчого використання історичного і бойового досвіду.
СК – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.	ПК 2. Здатність аналізувати стан і тенденції воєнно-політичної обстановки, оборонної могутності держави, боездатності збройних сил, рівень їхньої готовності та здатності до запобігання сучасним загрозам і викликам національній безпеці у воєнній сфері. ПК 18. Здатність проводити аналіз відповідного військового підрозділу як одного з елементів складної соціально-технічної системи.
СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.	ПК 14. Здатність виконувати вимоги керівних документів, використовувати знання законодавчої бази, нормативно-правових документів.
СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти,	ПК 1. Здатність здійснювати аналіз науково-теоретичних і методологічних основ різноманітних

<p>систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p>	<p>концепцій війни та армії. ПК 4. Здатність прогнозувати можливість виникнення воєн і збройних конфліктів, їх соціальний характер та види, тенденції розвитку, ходу та завершення. ПК 5. Здатність до вивчення та розуміння закономірностей історичного процесу становлення української держави та її збройних сил. ПК 6. Здатність до набуття навичок та умінь щодо розрізнення способів і форм ведення бойових дій у найбільш відомих війнах минулого. ПК 7. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у найдавніших державах Європи та Азії, Стародавніх Греції та Римі, Київській Русі. ПК 8. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у середньовічних країнах та державах Нового часу. ПК 9. Здатність до виявлення принципів відмінності формування та організації збройних сил у державах різних суспільно-економічних формацій.</p>
<p>СК17. Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.</p>	<p>ПК 12. Здатність до користування воєнно-історичною і мемуарною літературою, картами та схемами.</p>
<p>СК – фахові компетентності за спеціалізацією (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)</p>	
<p>СК 1.3. Здатність до перенесення диференційованих фізичних навантажень; експлуатації й обслуговування техніки; прийняття рішень в ході повсякденної службової діяльності, під час мобілізації, воєнного/надзвичайного стану та в умовах ведення бойових дій.</p>	<p>ПК 13. Здатність приймати та обґрунтовувати рішення щодо реалізації своїх прав та обов'язків. ПК 15. Здатність організовувати підлеглих на виконання поставлених завдань щодо досягнення їх повного виконання. ПК 16. Здатність здійснювати процес мотивації та стимулювання підлеглих на виконання рішень, наказів та розпоряджень. ПК 17. Здатність здійснювати процес контролю виконання рішень, наказів, розпоряджень. ПК 19. Здатність своєчасно пропонувати та впроваджувати відповідні зміни до структури військового підрозділу. ПК 20. Здатність самостійно аналізувати інформацію щодо прийняття управлінського рішення при виконанні різних завдань.</p>
<p>СК 1.4. Здатність використовувати спеціальні знання в різних сферах правоохоронної діяльності.</p>	<p>ПК 3. Здатність досліджувати процеси сучасних воєн і збройних конфліктів, причини їх виникнення; стан і тенденції розвитку збройних сил і військової справи, їх вплив на забезпечення національної безпеки у воєнній сфері. ПК 10. Здатність до творчого використання</p>

	<p>історичного і бойового досвіду.</p> <p>ПК 11. Здатність до застосування воєнних надбань сучасних збройних сил світу та України в освоєнні тактичних дисциплін, удосконалення їх організаційної структури.</p>
ВПК – військово-професійні компетентності	
<p>ВПК 3. Здатність застосовувати на практиці основні положення теорії управління і прийняття рішень, алгоритми прийняття управлінських рішень, принципи та процедури ефективного управління підрозділом (у тому числі за стандартами НАТО); проводити історико-ретроспективний аналіз.</p>	<p>ПК 1. Здатність здійснювати аналіз науково-теоретичних і методологічних основ різноманітних концепцій війни та армії.</p> <p>ПК 3. Здатність досліджувати процеси сучасних воєн і збройних конфліктів, причини їх виникнення; стан і тенденції розвитку збройних сил і військової справи, їх вплив на забезпечення національної безпеки у воєнній сфері.</p> <p>ПК 4. Здатність прогнозувати можливість виникнення воєн і збройних конфліктів, їх соціальний характер та види, тенденції розвитку, ходу та завершення.</p> <p>ПК 5. Здатність до вивчення та розуміння закономірностей історичного процесу становлення української держави та її збройних сил.</p> <p>ПК 7. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у найдавніших державах Європи та Азії, Стародавніх Греції та Римі, Київській Русі.</p> <p>ПК 8. Здатність до визначення основних етапів розвитку воєнного мистецтва у середньовічних країнах та державах Нового часу.</p> <p>ПК 10. Здатність до творчого використання історичного і бойового досвіду.</p> <p>ПК 11. Здатність до застосування воєнних надбань сучасних збройних сил світу та України в освоєнні тактичних дисциплін, удосконалення їх організаційної структури.</p> <p>ПК 15. Здатність організовувати підлеглих на виконання поставлених завдань щодо досягнення їх повного виконання.</p> <p>ПК 16. Здатність здійснювати процес мотивації та стимулювання підлеглих на виконання рішень, наказів та розпоряджень.</p> <p>ПК 17. Здатність здійснювати процес контролю виконання рішень, наказів, розпоряджень.</p> <p>ПК 19. Здатність своєчасно пропонувати та впроваджувати відповідні зміни до структури військового підрозділу.</p> <p>ПК 20. Здатність самостійно аналізувати інформацію щодо прийняття управлінського рішення при виконанні різних завдань.</p>

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РН – результати навчання за спеціальністю / спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РН1. Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.	№ 1, 2	РН НД 1.2. Аналізувати стан і тенденції воєнно-політичної обстановки, оборонної могутності держави, боездатності збройних сил, рівень їхньої готовності та здатності до запобігання сучасним загрозам і викликам національній безпеці у воєнній сфері. РН НД 2.4. Вивчати та розуміти закономірності історичного процесу становлення української держави та її збройних сил.
РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.	№ 1	РН НД 1.4. Встановлювати причини виникнення воєнних конфліктів, стан і тенденції розвитку збройних сил та військової справи. РН НД 1.5. Досліджувати вплив воєнної політики держави на забезпечення національної безпеки.
РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.	№ 1-4	РН НД 1.1. Здійснювати аналіз науково-теоретичних і методологічних основ різноманітних концепцій війни та армії. РН НД 1.3. Досліджувати основні процеси сучасних воєн і збройних конфліктів. РН НД 2.1. Встановлювати соціальний характер та види воєнних конфліктів, тенденції розвитку, ходу та завершення. РН НД 2.2. Здобувати навички та уміння щодо розрізнення способів і форм ведення бойових дій у найбільш відомих війнах минулого. РН НД 2.5. Виявляти принципи відмінності формування та організації збройних сил у державах різних суспільно-економічних формацій. РН НД 3.2. Вміти користуватися воєнно-історичною і мемуарною літературою, картами та схемами. РН НД 4.2. Визначати основні етапи розвитку воєнного мистецтва після Першої світової війни та Другої світової війни на

		території сучасної України.
РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.	№ 3, 4	РН НД 3.1. Використовувати творчість історичного і бойового досвіду. РН НД 4.1. Застосовувати воєнні надбання сучасних збройних сил світу та України в освоєнні тактичних дисциплін, пропонувати удосконалення їх організаційної структури. РН НД 4.3. Визначати вплив новітніх технологій та появи нових родів військ на розвиток воєнного мистецтва у російсько-українській війні. РН НД 4.4. Пропонувати та впроваджувати своєчасно відповідні зміни до структури військового підрозділу.
РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.	№ 2, 3	РН НД 2.3. Приймати та обґрунтовувати рішення щодо реалізації своїх прав та обов'язків. РН НД 3.3. Виконувати вимоги керівних документів, використовувати знання законодавчої бази, нормативно-правових актів. РН НД 3.5. Здійснювати процес мотивації та стимулювання підлеглих на виконання рішень, наказів та розпоряджень.
РН 1.4. Визначати професійні завдання і організувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за отримані результати та здійснювати службові обов'язки у нестандартних ситуаціях за наявності неповної або обмеженої інформації.	№ 3	РН НД 3.4. Організувати підлеглих на виконання поставлених завдань щодо досягнення їх повного виконання. РН НД 3.6. Здійснювати процес контролю виконання рішень, наказів, розпоряджень.
РНвпк – військово-професійна підготовка		
РНвпк 3. Знати і розуміти принципи та процедури управління підрозділом за стандартами НАТО та вміти їх використовувати для досягнення службових і бойових цілей; приймати обґрунтовані рішення на дії підрозділу в умовах бойової обстановки з використанням принципів і процедур за стандартами НАТО; вміти проводити історико-ретроспективний аналіз дій.	№ 1-4	РН НД 1.1. Здійснювати аналіз науково-теоретичних і методологічних основ різноманітних концепцій війни та армії. РН НД 1.2. Аналізувати стан і тенденції воєнно-політичної обстановки, оборонної могутності держави, боєздатності збройних сил, рівень їхньої готовності та здатності до запобігання сучасним загрозам і викликам національній безпеці у воєнній сфері. РН НД 1.4. Встановлювати причини виникнення воєнних конфліктів, стан і тенденції розвитку збройних сил та військової справи. РН НД 2.4. Вивчати та розуміти закономірності історичного процесу становлення української держави та її збройних сил.

	<p>РН НД 3.4. Організувати підлеглих на виконання поставлених завдань щодо досягнення їх повного виконання.</p> <p>РН НД 3.6. Здійснювати процес контролю виконання рішень, наказів, розпоряджень.</p> <p>РН НД 4.1. Застосовувати воєнні надбання сучасних збройних сил світу та України в освоєнні тактичних дисциплін, пропонувати удосконалення їх організаційної структури.</p> <p>РН НД 4.3. Визначати вплив новітніх технологій та появи нових родів військ на розвиток воєнного мистецтва у російсько-українській війні.</p>
--	--

**Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни,
результатів навчання та предметних компетентностей
у програмі навчальної дисципліни**

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності з навчальної дисципліни																			
	ПК-1	ПК-2	ПК-3	ПК-4	ПК-5	ПК-6	ПК-7	ПК-8	ПК-9	ПК-10	ПК-11	ПК-12	ПК-13	ПК-14	ПК-15	ПК-16	ПК-17	ПК-18	ПК-19	ПК-20
Історія війн та воєнного мистецтва / Модуль 1																				
РН НД – 1.1	+																			
РН НД – 1.2		+																		
РН НД – 1.3			+																	
РН НД – 1.4				+																
РН НД – 1.5		+																		
Історія війн та воєнного мистецтва / Модуль 2																				
РН НД – 2.1			+			+	+													
РН НД – 2.2						+				+										
РН НД – 2.3													+							
РН НД – 2.4					+								+							
РН НД – 2.5									+										+	
Історія війн та воєнного мистецтва / Модуль 3																				
РН НД – 3.1										+										
РН НД – 3.2													+							
РН НД – 3.3														+						
РН НД – 3.4															+					+
РН НД – 3.5																+				+
РН НД – 3.6																	+			+
Історія війн та воєнного мистецтва / Модуль 4																				
РН НД – 4.1																				+
РН НД – 4.2			+																	
РН НД – 4.3					+															
РН НД – 4.4																				+